

سفر رئیسی به عمان به عنوان یکی از اعضای عضو شورای همکاری خلیج فارس و نیز همکاری‌هایی که در آستانه این سفر طرح‌ریزی شده بود، آشکارا نشان از آن داشت که مسقط تمایلی به پیروی بی‌چون و چرا از مواضع علیه ایران در منطقه نداشته است. «عبدالخالق عبدالله»، نویسنده و صاحب‌نظر اماراتی در کتاب «نظام منطقه‌ای خلیج فارس» می‌نویسد: «عمان اشتیاق چندانی به همگرایی و همکاری نزدیک با دیگر اعضای شورای همکاری خلیج فارس ندارد و فکر نمی‌کنم در آینده نیز داشته باشد. عمانی‌ها همواره خود را کشوری جدا از دیگر اعضای شورای همکاری خلیج فارس می‌دانند.»

موضعی که حالا قطر هم با قوت بیشتر به آن پیوست و همین شکاف و دو نیم شدن شورای همکاری خلیج فارس بر سر رابطه و همکاری با ایران را به امری جدی و غیرقابل انکار تبدیل کرد. شکافی که حالا به باور تحلیلگران یکی از دلایل احتمال قریب‌الوقوع فروپاشی شورای همکاری خلیج فارس به شمار می‌رود. شورایی که برای ایستادن در برابر موج انقلاب ایران شکل گرفت اما امروز بر سر رابطه با ایران به دو نیم تقسیم شده است.

الگوواره رابطه

در چنین فضایی است که سفرهای

در خلال سفر یک روزه رئیسی در مسقط، ۱۲ سند همکاری در حوزه‌های سیاسی، حمل و نقل، همکاری‌های دیپلماتیک، اقتصادی و گردشگری بین ایران و عمان به امضا رسید. یکی از مهم‌ترین عرصه‌های توسعه همکاری دو کشور در زمینه ترانزیت و حمل و نقل مطرح است. خاصه آن که تجارت جهانی و مبادله کالا در سطح منطقه‌ای و بین‌المللی بتدریج رو به افزایش است و ایجاد یک دالان ترانزیتی قابل اعتماد به منظور حمل و نقل منظم کالا و مسافر بین بنادر خلیج فارس و دریای عمان و کشورهای آسیای میانه امری بیش از پیش ضروری به نظر می‌رسد

پیش ضروری به نظر می‌رسد. در همین چهارچوب می‌توان یکی از درخشان‌ترین نتایج سفر اخیر رئیسی به عمان را ایجاد زمینه برای به اجرا درآوردن «موافقتنامه عشق‌آباد» دانست. توافقی که پیش‌تر بین عمان، ایران، ترکمنستان و ازبکستان منعقد شده بود که می‌توانست ترانزیت کالا را از مسیر ایران بین دو کشور آسیای میانه و حاشیه خلیج فارس و دریای عمان رونق بدهد. در حالی که این توافقنامه تا پیش از این، امکان اجرا نیافته بود اما در جریان سفر رئیسی جمهوری ایران به عمان مقدمات خوبی برای به اجرا درآمدن این توافق چهارجانبه فراهم شد. با اجرایی شدن آن، نقش ترانزیتی ایران در منطقه ارتقا خواهد یافت و فرصت استثنایی استفاده از سود ناشی از افزایش حجم تجارت و معاملات بین اروپا و آسیا، نقش‌آفرینی در حمل و نقل دریایی و نیاز منطقه به بنادر چند وجهی را نصیب ایران خواهد ساخت.

توسعه میدان نفتی «هنگام»

از سوی دیگر در پی حضور رئیسی در «مسقط» یکی از مهم‌ترین توافقاتی که حاصل شد، توسعه یکپارچه میدان نفتی مشترک موسوم به «هنگام» بود. میدان نفتی هنگام بین ایران و عمان مشترک است و قرار است به‌صورت یکپارچه یعنی مشترکاً توسط دو کشور توسعه پیدا

دیپلماتیک مقامات ایران به کشورهای عربی از جمله عمان به عنوان یکی از نزدیک‌ترین متحدانش بر خواست آن برای توسعه همکاری و همگرایی با همه کشورهای همسایه و عربی برای ایجاد الگوواره‌ای جهت همکاری درون منطقه‌ای تأکید دارد. خاصه آنکه عمان نزدیک‌ترین همسایه جنوبی ایران در آب‌های خلیج فارس به شمار می‌رود که دارای ریشه‌های فرهنگی مشترک با کشورمان است.

امضای اسناد مهم همکاری

انتظار می‌رفت حاصل چنین پیوند عمیق سیاسی، هموار شدن راه برای امضای توافقنامه‌های رنگارنگی باشد

که برای تعمیق همکاری‌های دوسویه میان ایران و عمان در عرصه‌های مختلف پیش‌بینی شده بود. چنان که در خلال سفر یک روزه رئیسی در مسقط، ۱۲ سند همکاری در حوزه‌های سیاسی، حمل و نقل، همکاری‌های دیپلماتیک، اقتصادی و گردشگری بین ایران و عمان به امضا رسید. یکی از مهم‌ترین عرصه‌های توسعه همکاری دو کشور در زمینه ترانزیت و حمل و نقل مطرح است. خاصه آن که تجارت جهانی و مبادله کالا در سطح منطقه‌ای و بین‌المللی بتدریج رو به افزایش است و ایجاد یک دالان ترانزیتی قابل اعتماد به منظور حمل و نقل منظم کالا و مسافر بین بنادر خلیج فارس و دریای عمان و کشورهای آسیای میانه امری بیش از

کند تا بالاترین میزان برداشت از آن ممکن شود. علاوه بر این، قرار شد طرح ساخت خط لوله صادرات گاز ایران به عمان که پیش‌تر میان دو کشور امضا شده اما به مرحله اجرا درنیامده بود، از سر گرفته شود. گرچه تا پیش از این، ایران و عمان از ضرورت انجام همکاری در عرصه‌های متعدد سخن به میان آورده بودند اما نگاه کم‌رنگ دولت پیشین کشورمان به تقویت مناسبات همسایگی سبب شده بود که تفاهم‌های به امضای رسیده از روی کاغذ فراتر نرود. از این رو سفر اخیر رئیسی جمهوری ایران به عمان امکانی برای پیگیری هدفمند و عملی این توافقات را فراهم کرد.